

Bohatí Chudáci

ROMÁN : : : : : MAĎARSKY NAPSAL M. JOKAI

Nyní počal mluvit svým obvyklým úředním tonem.

"Nu a řekněte mi, slečno Lydie, proč jste vlastně svůj klobouk vyžehli?"

"Bylo mi líto, že tak mladý, slušný člověk jest zanedbán ve svém zevnějšku."

Tato slova vyslechli písař a tvář neobyčejně vyjasněnou.

"Vy jste mne tedy litovali? — Tohoto slova nemám ve svém slovníku. Od svého narození až do té chvíle byl jsem na světě jen proto, abych snášel útrky a výsměšky cizích lidí. Jsem pouhým otrokem cizí libovůle jako tisíce mých soudruhů. Až posud se nepamatuji, že by mne kdy někdo litoval. Vy jste první bytost, od které jsem toto slovo zaslechl. Já sám také nikdy nikoho nelitoval! Avšak nezůstanu vašim dlužníkem. Mnoho-li žádáte za vyžehlení tohoto klobouku? Místo peněz vezměte si tento protokol, slečno!"

Při těch slovech vyňal nebezpečný protokol z náprsní kapsy a podal jej slečně.

"Mohu s ním naložit dle své vůle?"

"Učíte s ním, co chcete!"

V jediném okamžiku byl protokol roztrhán na tisíc kousků.

"Umíte to znamenitě," smál se Makarius. "Avšak to ještě nepostačuje. Nyní napiš těmto lidem opravdové vysvědčení chudoby."

Posadil se opět ke stolu, upravil si opět lahvičku s inkoustem, vyňal ze své zásoby čistý arch papíru a počal psát.

Paní Zuzanka šeptala spokojeně svému muži:

"Hleď, už nám píše vysvědčení chudoby! Přece jsme dobře pochopili!"

Adam Kapor zakýval hlavou a zahleděl se ke stropu.

"Nevěřím již ničemu. Až vše bude nejlépe připraveno, přijede náhle vlak po nepravé koleji a rozbijí nám všechno."

"Ne, ne! Tentokrát budeme mít opravdové vysvědčení, na které přijmou nás do chudobince."

"Tu je máte," pravil Makarius. "Jest hotovo!" Při těch slovech seškrábal ze zdi trochu vápna na mokré písmo. "Vezměte si to! Buďte tedy chudými. — Nechej přikázeti vašemu štěstí, ažkoli bych to mohl snadno učiniti. Ale — ona mne litovala! Vyžehli mi klobouk. Zde, Adam Kapore, vezměte si své vysvědčení."

Bývalému železničnímu hlídači vytryskly z očí slzy. Přitiskl dráhocenný papír na prsa a podal jej potom své ženě. Oba nemohli radostí ani čísti, co na papíru bylo napsáno. Ku konci přečetla jim vysvědčení slečna Lydie.

Obsah toužebně očekávaných psaných řádek různou vyvolává radost v lidské mysli. Dostane-li bohatý bankéř řád, nebo když poslaneц spatří potvrzení svého mandátu, či podnikatel ministrův podpis na železniční koncesi — toť vše jsou okamžiky radostné; ale to vše jest v nepatrném poměru k radosti, jakou pociťovali manželé Kaporovi, když konečně dostali — vysvědčení chudoby!

"Avšak ještě něco!" vzpomněl si Makarius. "Vysvědčení samo o sobě nepostačuje. Abyste se dostali do chudobince, milí dobří lidé, k tomu jest vám třeba slavně napsané žádosti. Napišu vám i tuto žádost a vyřídím vaše poměry tak, že jste jistě budete přijati. To všechno učiním jen k vůli této slečince, která při své kráse a rostomilosti poctivě žije se prací rukou svých a která necítí soustrast a pečlivě nastrojenou panáček, nýbrž s ubohým chudácem, jenž nosí odumřelý starý klobouk. Napišu vám takovou žádost, že sám Rothschild, bude-li jí čísti, bude vám závidět a snad si i bude přáti, aby byl na vašem místě."

"Však nebudu žádati této lahynosti zadarmo," odvětil se poznamenat Adam Kapor. "Kdyby milostivý pán chtěl, pozval bych ho zitra do hostince "k zelečné žábě" na oběd."

"Nu, buďsi, přijdu o jedné hodině," svolil ochotně Makarius a dodal: "Žádost již napsanou v hostinci vám doručím."

Po těch slovech spěšně sebral zase své psací potřeby a odešel hluboce se ukláněje slečně Lydie.

XI. **Noc chudé švadleny.**

Při namáhavé své práci, při duchamorném vyžívání poznala Lydie Gratulinová jistý pocit, jehož nikdy neměla, dokud ještě bývala velkou dámou. Byla to etičadostivost.

Jestli v tom opravdu kus etičadosti, když chudá švadlena si umíní, že práci, na kterou by jiný potřebovala několik dní, vykoná za jedinou noc a že provede ji tak, jak by ji ani z Paříže nebylo lze objednat!

Podobná etičadost jest pocit velmi blahodárný, avšak jest skoro výhradním majetkem chudých lidí. Podobá se křenu, jenž byv pěstován v rovině chutná příjemně, kdežto z krajín hornatých přespřílíž epí a štipce. Etičadostivost chudých vystavěla více měst, než jich zničili dovedla touha po slávě různých potentátů a vojevůdců.

Tentokrát šlo jen o vyžívání na jakési čínské látece, na které měla býti provedena celá skupina na podivných květin. Lydie Gratulinová si tedy umínila, že v práci bude celou noc, aby ráno mohla hotovou práci odvésti.

Když se paní Zuzanka o tomto jejím úmyslu dověděla, přiložila před ním kámen poúně, aby jí uhlí a radila pilně švadleně, aby dvěře do kuchyně nechala si otevřeny, aby měla v komůrce dosti tepla.

Jak blažený to pocit, když pracující člověk jest o samotě!

Při práci netrvá noc dlouho. Hodiny rychle mizí a duch i srdce jsou klidny, jakoby neměly žádné touhy, žádného přání. Celá mysl jen ku práci jest obrácena!

Adam Kapor ulehl ještě za denního světla. Namáhání dnešního dne přilíz jej vysílilo. Kromě toho našel se poněkud více a také silně červené vino bylo pro něho požitkem nezvyklým. — Ulehl dnes šťasten a spokojen, neboť krásný jeho sen o dobrém zaopatření v chudobinci blížil se ke svému uskutečnění.

O osmé hodině skončila paní Zuzanka svoji práci; všechno prádlo bylo vyžehleno. Zitra bude lze jenom je roznésti, k čemuž ani není třeba časného vstávání.

Po osmé hodině vrátili se domů nádenníci, křičíce hlasitě mezi sebou, jako by se hádali. — Zatím ale přátelsky spolu rozmlouvali, při čemž nedovedou mluvit po tichu. Vlezli si do kolby, kde chvíli bylo nesmírně hlučno, avšak brzy úplně se stišli, jako by jich ani nebylo.

Skřipání železných dveří oznamovalo, že jest devět hodin. — Pečenárka zavírá svůj krám. — Těžké, prázdné nákladní vozy hlubí po ulici; celý den bylo na nich uhlí po městě rozváženo. — Všechny tyto vozy bývají přes noc v této ulici umístěny. O desáté hodině otevřely se domovní dveře a jakýsi vůz vjel do dvora. Je to drokář vracující se domů. Vypřáhá a odvádí znavěného koně do stáje. Kůň několikrát zařičel, patrně radostí, že dostává ovsa a potom stíjí se také on.

V celém domě jest ticho. Silné chrápání zdravých spávků ozývá se i skrze stěny z různých stran. Kdesi poblíže zahradního domku ozval se náhle příerný kňof kňof koncert. Chvilu trvá tato odporaná muzika, potom slýchati jen slabší mňoukání a kňučení a konečně zase ticho.

Na ulici slýchati ještě kroky. — Dva mužští hlasitě spolu rozmlouvajíce vraceli se z hospody. Právě u oken bytu manželé Kaporových se zastavili, neboť tady jest nároží, kde jest se jim rozmlouhati. Hádají se o rusko-turecké vojné a sice o tom, zdaž generál Gurko mohl býti sáhl na šípce. Jeden jest stitilem Ru-

ška, druhý zase obdivuje se hrdivství Omiana paše. Byli by se snad hádali do rána, kdyby nebylo policejní hlídky, která energicky je napomíná, aby šli svoji cestou a nerušili noční klid. — Rozeházejí se, při čemž jeden křičí ještě "Ať žije Gurko!" a druhý odpovídá: "Ať žije Osman!"

Jest právě půlnoc, nejhlučnější noční hodina. Kdo častěji bděl o samotě při práci, zajiště pozná onen zvláštní nepokoj, jaký zmoeňuje se člověka v této hodině duchů. Lydie až do té chvíle pracovala s horečnou pilí, avšak pojednou zachvěla se na celém těle a ustala v práci. — Zdálo se jí, jakoby těsně vedle ní objevil se bílý jakýsi stín. — Plaše a skoro bojázně rozhlédla se po komůrce a utkvěla svými zraky na obrázku Panny Marie, za nímž ukryt byl obrázek jiný, představující samovraždu mladého šlechtice.

Bílý stín jakoby jí šeptal: "Nemám klidu, nemám pokoje ani na onom světě pro tebe, dušo drahá! Moje lehkomyslnost a nevědomytost uvrhla tě v tyto poměry, v nichž nucena jsi pracovati v době, kdy jsi odpovídáš! A nebudu mít klidu, nebudu mít pokoje, dokud ty zase úplně šťastnou nebuděš!"

Avšak to se Lydie patrně jenom zdálo. Přitiskla bílý šáteček k zaroseným očím a opět po komůrce se rozhlédla. Bylo tu již veseleji a děsivého stínu více zde nebylo. Chopila se zase práce ve zdvojené pilí.

Po jedné hodině vracel se domů cikán kůň se svými dvěma hochy. Vytýkal staršímu, že v hospodě dali mu místo peněz několik kňofků. To všechno slyšela Lydie, avšak nijak jí to nevyrušovalo.

Teprve o třetí hodině ranní musila ustati v práci. Na ulici ozval se pronikavý ženský hlas volající o pomoc. Hned na to ozval se šramot v podkrovní komůrce; strážník Johánek vyběhl a spěchal po schodech dolů. Zapomněl, že není ve službě a vyběhl na ulici, kdež několikráte zapískal dávaje znamení zdálenějším nočním hlídčákům. Na ulici mezi tím došlo ku práci, z jejíž vrávy bylo lze rozeznati dva hlasy: ženský pláč a výhrázný hlas strážníka Johánka. Také to brzy utiěho. Účastníci nočního výstupu zavedeni byli asi i s plačící krásotinkou na policejní úřad.

A konečně, aby v řadě nočních požitků něčeho nescházelo, ozvalo se o čtvrté hodině ranní na ulici troubení. Hasiči v největším spěchu ujížděli k požáru, jenž kdesi nedaleko vypukl, neboť rudá jeho záře vynikala oknem i do komůrky, v níž seděla Lydie.

Do sedmé hodiny bylo vyžívání úplně hotovo. Paní Zuzanka se zchoula, když spatřila, co vše vykonal dovedná ruka mladé švadleny za jedinou noc.

"Avšak nedělejte to často, milá slečinko," pravila, "taková práce ničí zdraví."

"Vždyť jsem vydržela na plesu také celou noc," odpověděla dívka hrda na svoji práci.

Stará pradiena svolala všechny sousedky, kde kterou potkala, aby šly se podívat na krásné vyžívání. Mnohá z těchto žen až do té chvíle pochybovala, že slavná obyvatelka malého komůrky jest tou "bývalou Lydií," která kdysi zmizela! avšak nyní, když viděly práci její rukou a když slýchaly, že dovede vyseděti celou noc, nabýly přesvědčení, že to je přece jen ona chudobná Lydie, která kromě těžké práce a kromě svého neštěstí v lásce něčeho nemá na světě.

Když všechny vyžívání si prohlédly, oblékla se Lydie a odnesla svoji práci obchodníkovi. Také paní Zuzanka odešla z domu, a by roznesla pečlivě vyžehlené prádlo. Váhee byl toho dne obvyklý denní pořádek v této chudé domácnosti úplně posměněn.

Na vaření se ani nepomýšlelo, neboť Adam Kapor sebral všechny své uspořené krejčery a vydal se do hostince, kde chtěl platiti o běd za pana Makaria, jenž mu měl odevzdati napsanou žádost.

Od výsledku dvojnásobně očekávali všichni velice mnohá. Ještě odpobedne měla býti žádost z přijetí do chudobince na radnicí odevzadána.

XII. **Trojnásobná smrt.**

Byl to opravdu kritický den! Slečna Lydie nezastihla obchodníka doma a proto zanechala vyžívání v jeho krámu a vrátila se domů, kdež za ní vešla do komůrky malá květinářka Mařka. Sotva s tímto děvčetem několik slov promluvila, bylo zaklepáno na dvěře a vešel listonoš.

"Bydlí zde slečna Lydie Gratulinova!"

"Já jsem to," přihlásila se švadlena.

"Zde máte rekomandovaný dopis."

"Já?!" divila se Lydie.

"Ovšem; podepište mi listek."

Adresa dopisu byla psána mužskou rukou.

"A musím listek podepsati?" zeptala se Lydie tlesoucím se hlasem.

"Nepodepišete-li, nemohu vám dopis vydati," poučoval ji listonoš, jenž nemohl pochopiti rozpaky mladé dívky.

Chvilíci se rukou podepsala tedy listek. Bylo jí při tom, jako by dopustila se velkého zločinu. Vědělať velmi dobře, že je zakázáno podepsati se cizím jménem na úřední listinu. Avšak již se stalo! Listonoš odešel.

Lydie zůstala státi uprostřed své komůrky a dopis majie v ruce nevěděla, co s ním počíti. Dopis adresován byl Lydií Gratulinovou, tedy osobě, za kterou se ona vydávala, jež však není snad již ani mezi živými.

Možná, že to dopis od nějakého příbuzného, anebo od toho, jehož nevěra dohnala ubohou její předchůdkyni k sebevraždě. Otevře-li toto psaní, prohlásí se proti zákonům a urazí památku mrtvého děvčete. Ostatně mohl by zasílátel dopis reklamovati a tu by musilo vyjíti na jevo, že nedostal se do pravých rukou.

Mezi tím přistoupila k ní malá Mařka.

"Proč nontevfete to psaní, slečno?" zeptala se.

Švadlena neodpovídala.

"Však vím, proč se tohoto listu bojíte," pokračovala Mařka s chytráckým úsměvem. "Bojíte se, že byste se dopustila nějakého zlého činu. Vy nejste Lydie Gratulinova! Znála jsem ji dobře. Ta nebyla tak hezkou jako vy! Ó, vím to velmi dobře, takže paní Zuzanka o tom ví, že jste zcela jinou osobou. Avšak nečekejte, že jsem to posud nikomu, ani své babičce, neboť mám velmi ráda. Jen o to vás prosím, až ještě jednou budete někam přehatí, vezměte mne s sebou. — Budu vám tak věrnou jako Pozor strýčekovi Kaporovi."

Švadlena sedla si na chudobné své lůžko a Mařka poklekla u ní kladouce svoji hlavu do jejího klína.

"Poradím vám něco, slečinko. Jest zakázáno otevřiti cizí dopis. Avšak dítě, jež není ještě dvanalet roků staré, nemůže býti soudem trestáno. Mně bude teprve za šest měsíců dvanáct let."

Lydie zchoula se této předčasně moudrosti malého děvčete.

"Kdo ti toto vše pověděl?"

"Kdož jiný než babička! Ó ta mne mnohým věcem naučila. Já tedy dopis otevru a vy si jej přečtete. Anebo sama vám jej přečtu, aby vás ani to neobtěžovalo."

Po těch slovech nečekala ani na svolení, vzala dopis a roztrhla obálku. Přistoupila pak k oknu, kde spěšně list přečetla.

"Nu hleďte, dopis patří vám," pravila. "Majitel modního závodu píše, že nejvyšší překvapen jest vaší prací dnes ráno jemu odevzdanou. Tady praví doslovně: "Zitřejším dnem můžete, etičná slečno, nastoupiti v mém závodě místo první dozorkyně. Kromě slušného bytu a celého zaopatření budete dostávati měsíční plat padesáti zlatých."

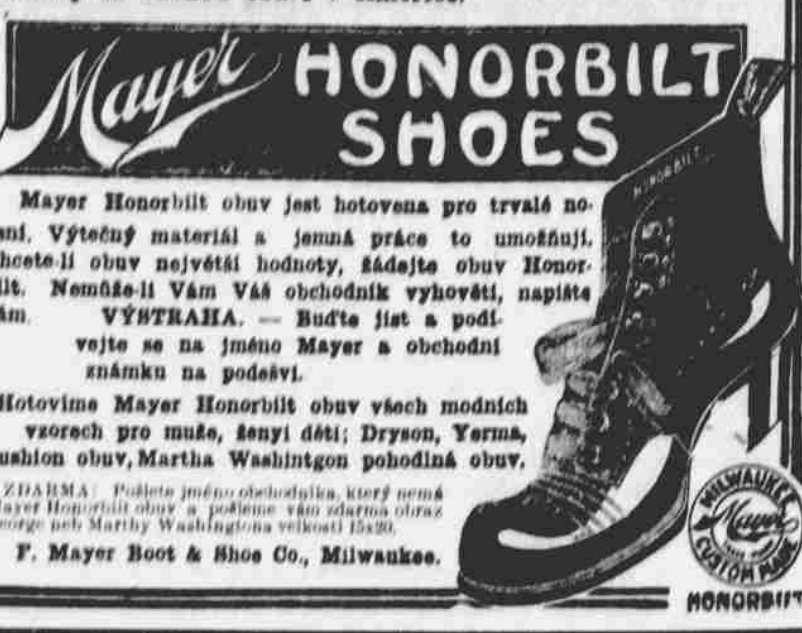
Švadlena zaryla svoji tvář do perin a radostí plakala.

"Hleďte," pravila Mařka veselo, "jak jest dobře, že jsem dopis otevřela. Kdyby nebylo mě, nebyla byste se odvážila obálku roztrhnouti a nevěděla byste, že jest vám nastoupiti již zitra tak pěkné místo."

(Pokračování)

PANÍ FARMER. Hleďte-li děláte na farmě, dlejte si osádku do vašeho listu. Vypláti se to! Ad. 17

Mayer Honorbilt obuv jest první pokud se tkne módy a nedostizitelná v jakosti. Přednosti Mayer Honorbilt obuvi vynykají se vaší pochybnosti. Co do ceny, nemohou býti porovnány se žádnou obuví v Americi.



Mayer HONORBIT SHOES

Mayer Honorbilt obuv jest hotovena pro trvalé nošení. Vytěšný materiál a jemná práce to umožňují. Chcete-li obuv největší hodnoty, žádajte obuv Honorbilt. Nemějte-li Váš obchodník vyhovětí, napište nám. **VÝTRAHA.** — Buďte jist a podívejte se na jméno Mayer a obchodní známku na podšívě.

Hotovíme Mayer Honorbilt obuv všech modních vzorech pro muže, ženy děti; Dryson, Yerna, Tushion obuv, Martha Washington pohodlná obuv.

ZDARMA! Pošlete jméno obchodníka, který nemá Mayer Honorbilt obuv a pošleme vám zdarma obrázek George nebo Marthy Washingtona velikosti 15x20.

F. Mayer Boot & Shoe Co., Milwaukee.

Alabama potrebuje 50.000 farmářů

mlékařů a pěstitelů dobytka, aby zásobila své lokální trhy mäslem, drůbeží, zeleninou, prasaty a dobytkem. Nejlepší země na světě může se dostat za \$5.00 až \$50.00 za akr na lehké splátky. Nechte nás, abychom Vám pomohli dostat farmu v Alabamě, kde jest rozkošné počasí, kde můžete pěstovati několik úrod každý rok na téže půdě a naléztí hotový trh pro ně. Máme státní podporu a neprodáváme žádné pozemky. Píšte o informace a literaturu. 34-13

Státní Rada Immigrační Montgomery, Alabama.

K. J. HANÁK, říditel rakousko-české kolonie.

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru **FREMONT BRW'G CO.** FREMONT, NEBRASKA

Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posilnit, objednejte si je!

Jsme zakladateli zdárné prospívající české osady v Kalifornii

blíže města Hamilton City, v údolí Sacramento, jež jest svátostně svou plodností jak obiln tak i veškerého ovoce. Pozemky prodáváme dosud po \$85.00 akr, za kterožto cenu mohou i méně zámožní krajané poříditi si pohodlný domov v krásné Kalifornii.

Dále hledáme kupce na reň o 1100 akrech vřetného pozemku po \$50 akr, jež by rozdělili na menší dílce, na něž bychom rádi získali jednotlivé prodejce.

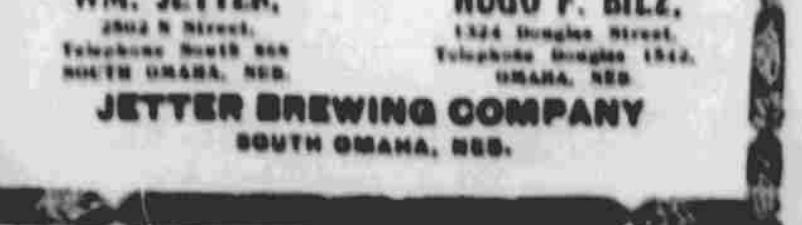
Máme mnoho jiných rozáhlých reňů o tisících akrech za velmi nízké ceny od \$15.00 výše. Udělejte si příjemný zimní výlet k nám na prohlídku krajiny.

W. J. BULIN & CO, Hamilton City, California

NEJLEPŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v číle 306 Farnam ulice.

Právě importovaná piva sa epu. **PLEZNER**, z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbrau "unich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Busch a světostně Faust stálo rozáhlou reputaci. Kávárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.



JETER BREWING COMPANY SOUTH OMAHA, NEB.

W.M. JETTER, 2502 N Street, Telephone North 828, SOUTH OMAHA, NEB.

HUGO F. BILZ, 1324 Douglas Street, Telephone Douglas 1812, OMAHA, NEB.